

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

ב"ל 51973-05-21

לפני:

סגנית הנשיאה, השופטת אריאלה גילצר – כץ

נציג ציבור (עובדים) מר משה בן דוד

נציג ציבור (מעסיקים) מר יוחנן צנגן

התובע

סמואל אדוארדו מינונד

ע"י ב"כ: עו"ד איתן ליברמן

-

הנתבע

המוסד לביטוח לאומי

ע"י ב"כ: עו"ד עדי וידנה – המחלקה המשפטית

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26

פסק דין

הנתבע שלל את תושבות התובע מיום 16.11.2020 בטענה כי מרכז חייו של התובע הוא בארה"ב. האם נהג הנתבע כדין? זוהי הסוגיה העומדת להכרעתנו.

העובדות

1. התובע יליד 1945.
2. בשנת 1965 עלה התובע מארגנטינה וקיבל מעמד של עולה.
3. בשנת 1966 שירת התובע בצה"ל במשך 8 חודשים במסגרת מתנדבי חו"ל (מח"ל). התובע קיבל פנקס מילואים. לאחר מכן שב התובע לבית הוריו לארגנטינה.
4. התובע שב לארץ לשם לימודים לתואר ראשון במדעי החקלאות באוניברסיטת ירושלים.
5. ביום 17.3.72 התובע נישא לגבי פליסה-פרלה בלקנשטיין.
6. במהלך שנת לימודיו האחרונה פרצה מלחמת יום כיפור. התובע גויס ונפצע. התובע מוכר כנכה מטעם משרד הביטחון.
7. בשנת 1975 עברו בני הזוג לגור בארה"ב. התובע קיבל טיפול רפואי בארה"ב ורעייתו עבדה בארה"ב מטעם משרד הביטחון.

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

ב"ל 51973-05-21

- 1 בעיר ניו-יורק נולדו לזוג 2 ילדים. 8
- 2
- 3 בשנת 2010 החליטו בני הזוג לעשות עלייה וביום 22.8.11 ניתנה לתובע תעודת עולה. 9
- 4
- 5 בני הזוג רכשו דירה ברח' בלפור 48 בת"א. 10
- 6
- 7 משנת 2015 השכירו בני הזוג את הדירה ועברו להתגורר בארה"ב. 11
- 8
- 9 ביום 13.12.16 נפטרה רעייתו של התובע והיא נקברה בבית הקברות בסטאטן איילנד בניו- 12
- 10 יורק.
- 11
- 12 בנו של התובע, יונתן, נפטר ביום 22.3.20 והוא קבור לצד אמו בארה"ב. 13
- 13
- 14 התובע מתמחה באבחון וריפוי אנרגטי. לתובע עסק פעיל והוא מעביר סדנאות בתחום. 14
- 15
- 16 הנתבע מאשר כי מיום 22.8.11 (יום העלייה לארץ) ועד 1.1.16 מרכז חייו של התובע היה 15
- 17 בישראל.
- 18
- 19 הנתבע הודיע לתובע כי מיום 1.1.16 ועד ליום 16.11.20 לא היה תושב ישראל. 16
- 20
- 21 **טענות הצדדים**
- 22
- 23 **טענות התובע**
- 24 הנתבע מבסס החלטתו על ספירת הימים של שהות התובע בישראל כבסיס לשלילת תושבותו 1
- 25 של התובע.
- 26
- 27 בשנת 2014 שהה התובע 33% מהזמן בחו"ל ובשנת 2015 שהה התובע 50% מהזמן בחו"ל 2
- 28 והנתבע לא שלל את תושבותו של התובע.
- 29
- 30 לתובע היו אילוצים אובייקטיביים וזמניים לשהייה נוספת של 23% בארה"ב: אשפוזה של 3
- 31 רעייתו והתובע סעד אותה במיטתה, מותה של רעייתו והאבל שבא בעקבותיו (13.10.16 – 1.2.17).
- 32
- 33
- 34 התובע חזר לחגוג את חג הפסח עם משפחתו בארה"ב יחד עם יום הולדתה של רעייתו 4
- 35 (22.3.17) ושב שוב לארה"ב לרגל יום השנה למות רעייתו (24.10.17 – 13.1.18).

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

ב"ל 51973-05-21

- 1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
5. ביום 30.4.19 אובחן בנו של התובע עם סרטן הלב ובתובע שהה באותה תקופה בארה"ב.
בנו של התובע נפטר ביום 22.3.20 אך גם באותה תקופה הגיע התובע לארץ על מנת לקבל תמיכה מבני משפחתו וחבריו (30.10.19 – 3.12.19).
6. התובע אושפז בבית חולים עקב זיהום (19.3.20 – 23.3.20).
7. מאז התפשטות הקורונה ובשל גילו ורקעו הרפואי חזר התובע לארץ (19.6.20 – 19.8.20), ביום 19.1.21 – 30.11.20). ביום 19.1.21 שב לארה"ב ליום השנה לפטירת בנו.
8. סיבות אובייקטיביות (אשפוז ופטירת רעייתו, מחלת בנו ופטירתו, המגבלות העולמיות בשל מגיפת הקורונה) הן שגרמו לשהייה עודפת של 23% בארה"ב למול שנת 2015 או 40% למול שנת 2014, בשנים שלא נשללה תושבותו של התובע.
9. לא היה כל שינוי בזיקה משנת 2016 – מירב הזיקות של התובע הן לארץ: התובע בעל עסק בארץ, מדווח ומשלם מיסים בארץ ואף הכנסותיו עולות עם השנים, הנתבע משלם לתובע קצבת אזרח ותיק על כל תקופות הוותק כתושב, התובע שוכר דירות בארץ, התובע מטפל במטופליו בעיקר בארץ, לתובע משפחה וחברים בארץ, התובע משלם אלפי שקלים בחודש באופן פרטי למכבי לצורך ביטוח רפואי המעיד כי התובע נמצא בארץ, התובע צורך שירותים רפואיים רבים בארץ.
10. התובע עותר להכיר בתושבותו מאז 22.8.11.

טענות הנתבע

1. התובע עלה לישראל בשנת 2011 וגר בה עד שנת 2015.
2. התובע העתיק מגוריו בארה"ב בסוף שנת 2015 עוד טרם גילוי המחלה אצל רעייתו ובשל רצונה של רעייתו לשוב לארה"ב ומקום מושבם של בני הזוג היה בארה"ב.
3. בתקופה בה הוכר התובע כתושב ישראל שהה מרבית השנה בישראל (70% עד 90%).
4. בשנת 2016 שהה התובע בארץ רק 26% מימות השנה, בשנת 2017 31%, בשנת 2018 32%, בשנת 2019 20%, בשנת 2020 26%.
5. לא ניתן לייחס את היעדרותו של התובע מישראל בשל נגיף הקורונה שכן אין שינוי משמעותי בכניסותיו של התובע לישראל בשנת 2020 ביחס לשנים קודמות.

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

ב"ל 51973-05-21

- 1 התובע החזיק בדירת מגורים בניו-יורק מאז שנות ה-90 ולא השכיר אותה אך בישראל
2 התגורר בדירות שונות שנשכרו לתקופות קצובות ואחסן את חפציו בנפרד.
3
4 בנו של התובע מתגורר בארה"ב.
5
6 כתובתו הרשומה של התובע בארץ היא כתובת המגורים של מזכירתו בארץ.
7
8 לא היה שינוי במסגרת עבודתו של התובע בישראל טרם עלייתו לארץ ולאחר שעזב בשנת
9 2015.
10
11 העדים שהעידו טופלו על ידי התובע כבר לפני שנת 2004.
12
13 חבריו של התובע הם מארה"ב והיכרותו עמם עוד בשנות ה-90.
14
15 מרכז חייו של התובע היה בארה"ב והתובע הגיע לארץ לביקורים.
16
17 התובע היה מגיע לישראל על מנת לקבל מטופלים ולאחר מכן היה שב לארה"ב והיה מקבל
18 מטופלים מרחוק כשהיה בארה"ב. מזכירתו הודתה בעדותה כי התובע הגיע לארץ רק
19 לצורך קבלת מטופלים או שילב הגעה לאירוע משפחתי יחד עם טיפול במטופליו.
20
21 התובע התגורר עם משפחתו הגרעינית בארה"ב והוא הגיע לישראל לצרכי עבודה פעמיים
22 בשנה.
23
24 הדירה שבבעלות התובע מושכרת לטווח ארוך לצד ג'.
25
26 תומר היימן העיד כי התובע טיפל בו בישראל ובארה"ב ומרחוק משנת 2001, טרם עלייתו
27 של התובע לארץ.
28
29 התובע אינו תושב ישראל מיום 16.11.20 והוא עבר להתגורר בארה"ב ושם התגורר משנת
30 1975. מרבית התקופה מרכז חייו היה בארה"ב (כך נרשם בסעיף 44 לסיכומי הנתבע).
31
32 הנתבע עותר לדחיית התביעה.
33
34
35
36

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

ב"ל 51973-05-21

עדויות

שמענו את עדות התובע ואת העדים מטעמו:
תומר היימן, מטופל וחבר אישי של התובע;
רינת מסה איסן, מזכירתו ועוזרתו האישית של התובע.

הכרעה

1. לאחר ששמענו את העדויות, עיינו במסמכים שהוגשו ובחנו את טענות הצדדים, באנו לכלל מסקנה כי דין התביעה להתקבל.

2. שוכנענו כי מרכז חייו של התובע היה בישראל.

התובע עשה עלייה בשנת 2011 וחילק את זמנו בין ישראל לארה"ב.

בתקופות שבהן הכיר הנתבע בתושבותו של התובע שהה התובע יותר בישראל בשנת 2014 שהה התובע 67% מהזמן בישראל ובשנת 2015 שהה התובע 50% מהזמן בישראל.

למרות שבשנת 2016 שהה התובע פחות זמן בישראל היה זה בשל מחלת רעייתו ופטירתה בסוף שנת 2016 (נספח א' לתצהיר התובע).

בשנת 2017 חזר התובע לארה"ב לחג הפסח (22.3.17). התובע שהה בישראל בשנת 2017 עד ליום 24.10.17 וחזר לארה"ב לרגל שנה לפטירת רעייתו.

בשנת 2018 הגיע לארץ 3 פעמים ושהה כאן בכל פעם כחודש ימים.

בשנת 2019 חלה בנו של התובע והוא שהה לצדו אך למרות זאת הגיע לישראל ביום 30.10.19 ושהה בארץ עד ליום 3.12.19 ושב לארה"ב. בנו של התובע נפטר ביום 22.3.20 והתובע בעצמו אושפז בביה"ח (19.3.20 – 23.3.20).

3. ספירה של ימים בארץ ובחו"ל היא אינדיקציה אחת בלבד ומהווה נתון יבש ללא לקיחת גורמים סובייקטיביים ואובייקטיביים נוספים.

4. ברי כי בתקופת הקורונה לא ניתן לבחון את התקופה במשקפיים של תקופה רגילה. על אף מגיפת הקורונה והגבלות על הגעה לארץ, הגיע התובע לארץ ביום 19.6.20 ושהה כאן עד ליום 19.8.20 ושוב הגיע ביום 30.11.20 ושהה בישראל עד 19.1.21. העובדה שהתובע שוהה בישראל 3-3 חודשים ב-2 תקופות נפרדות מראה על הקשר של התובע לישראל.

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

ב"ל 51973-05-21

- 1
- 2 5. כפי שעולה מההשתלשלות דלעיל, הרי שהתובע נמנע מלהגיע לישראל מסיבות אובייקטיביות
- 3 אשר לולא האירועים הטראגיים שאותם עבר היה התובע שוהה בארץ אף תקופה ארוכה יותר
- 4 מששה בשנים 2014 – 2015 או למצער לפרק זמן דומה.
- 5
- 6 6. הקביעה אם אדם הנו "תושב" ישראל אם לאו, נעשית לפי הזיקה היציבה שיש בין אותו אדם
- 7 לבין המדינה, זיקה השוללת זמניות ומעידה על קשר יציב בין המבוטח לבין המדינה (דיון
- 8 נד/0-233 (ארצי) המוסד - חשימה עבד רדואן, פד"ע כח 103, 112). בכדי להכריע בשאלת
- 9 התושבות, יש לבחון מהי זיקתו של אותו אדם למדינה, היכן מרכז חייו, מקום מגוריו ועבודתו,
- 10 היכן גרה משפחתו הקרובה ועוד – כל מקרה על פי נסיבותיו (דב"ע מה/04-73 סנוקה - המוסד
- 11 לביטוח לאומי, פד"ע יז 83, דב"ע תשן/0-209 יפה נסימיה - המוסד לביטוח לאומי, פד"ע כב
- 12 302).
- 13
- 14 7. לכן, אין די בסיכום של ימים או חודשים על מנת לקבוע תושבות של מאן דהוא :
- 15
- 16 "המבחן לקביעת תושבותו של אדם לצורך זכויות מכוח החוק הינו מבחן מרכז החיים,
- 17 הנבדק לפי מירב הזיקות. למבחן זה שני פנים: ההיבט האובייקטיבי - הבוחן היכן
- 18 מצויות מירב הזיקות של האדם מבחינה פיזית; וההיבט הסובייקטיבי - הבוחן מה
- 19 הייתה כוונתו של האדם והיכן הוא רואה את מרכז חייו, להבדיל משהות ארעית או
- 20 זמנית. היבטים אלה יש לבחון לאור כלל הנסיבות העובדתיות, ובכלל זה: זמן
- 21 שהייה בישראל בתקופה הרלוונטית, קיומם של נכסים בישראל, מקום המגורים
- 22 הפיזי, המקום בו מתגוררת משפחתו של האדם ובו לומדים ילדיו, אופי המגורים,
- 23 קשרים קהילתיים וחברתיים, מקום העיסוק וההשתכרות, מקום האינטרסים
- 24 הכלכליים, מקום פעילותו או חברותו של האדם בארגונים או מוסדות, מצגים של
- 25 האדם עצמו אשר יש בהם כדי ללמד על כוונותיו, ומטרת שהייה מחוץ לישראל.
- 26 הבחינה צריכה להעשות כאשר נותנים את הדעת לסגנון החיים המשתנה ולאופי
- 27 המשתנה של "תושבות" בהתאם לגיל המבוטח. סיכמה את הדברים השופטת ארד
- 28 (כתוארה אז) בענין נסייבה :
- 29
- 30 "בשנים האחרונות הוגמשה דרישת התושבות כתנאי לקבלת קצבת
- 31 זקנה. מגמה זו של גמישות באה לידי ביטוי בפסק הדין בעניין נעמי
- 32 דוידי, בו עמדה חברתי סגנית הנשיא אלישבע ברק-אוסוסקין על כך
- 33 ש'סגנון החיים משתנה. הניידות גוברת. יש להתחשב בכך, בעיקר
- 34 כאשר מדובר בביטחון סוציאלי ובמישנה עוצמה כאשר מדובר בקצבת
- 35 זקנה. רבים נודדים מארצם בגיל מבוגר מסיבות שונות... אין הגדרה
- 36 ברורה לתושבות. יש להגדירה על פי התכלית. תכלית קצבת הזקנה
- 37 היא לתמוך במי שהגיע לגיל מבוגר'. ובהמשך: 'הנה כי כן, לאור שינוי
- 38 העתים יש להגמיש גם את דרישת התושבות לעניין זכויות מתחום
- 39 המשפט הסוציאלי ובעיקר באשר לקצבת זקנה (עב"ל (ארצי) 273/03

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

ב"ל 51973-05-21

דו"ד - המוסד לביטוח לאומי, ניתן ביום 27.6.2004; וראו גם בג"ץ
חלמיש, לעיל).

...

טרם שאכנס לגופם של דברים ראיתי לנכון להעיר כי ניתן גם ניתן להקיש לעניננו מהנפסק בענין טייץ ובעניין כמיליא חורי. את הנפסק שם אין להבין כאילו רק שהיה מוגדרת לצורכי פרנסה יכולה לבוא בגדר שהיה שאינה שוללת תושבות. יכולות לבוא בחשבון מטרות נוספות לשהיה מוגדרת וזמנית, כגון: שהיה לצורכי לימודים או שהיה הנובעת מאילוצים בריאותיים של המבוטח או של בן משפחה קרוב. הכל צריך להבחן בשים לב לנסיבות העניין." (ההדגשות במקור – א' ג' כ').
(סעיף 15, 17 לעב"ל 28253-02-12 שמואל שפינט – המל"ל, ניתן ביום 18.6.13).

8. כך גם בעניננו - לתובע עסק פעיל בישראל והוא משלם מיסים כדין בגין רווחי עסקו. מחזור עסקו בכל השנים לרבות שנת 2020 היה דומה (נספחים ל"ט – מ"ג לכתב התביעה) ולא הוכח ע"י הנתבע כי לפני שנת 2016 ובשנים שקדמו לה, מחזור עסקו היה גבוהה יותר בהרבה. לא זו אף זו, מחזור עסקו של התובע בשנת 2018 היה גבוה ביחס לשנים עברו.

9. זאת ועוד, המל"ל בעצמו משלם לתובע קצבת אזרח ותיק, קרי לא סבר שהתובע אינו תושב.

10. התובע הוכיח כי הוא שוכר דירות בישראל ומאחסן את חפציו במחסן.

11. עיקר הכנסות התובע הן בארץ (נספח נ"ד לכתב התביעה) ולתובע עשרות מטופלים ולא נסתר כי עיקר מטופליו הם בישראל.

12. התובע מטופל רפואית כאן בישראל (נספח נ"ב לכתב התביעה לתצהיר 1 ונספחים י"ז-י"ח לתצהיר התובע).

13. נוכח כל האמור, מירב הזיקות לישראל הן מהפן האובייקטיבי והסובייקטיבי מתקיימות אצל התובע.

14. התביעה מתקבלת. הנתבע ישלם לתובע שכ"ט עו"ד בסך 4,000 ₪ והוצאות משפט בסך 500 ₪.

ערעור בזכות לבית הדין הארצי לעבודה בירושלים תוך 30 יום מיום מתן פסק הדין.

ניתן היום, ה' חשוון תשפ"ג, (30 אוקטובר 2022), בהעדר הצדדים ויישלח אליהם.

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

ב"ל 51973-05-21

מר יוחנן צנגן,
נציג ציבור (מעסיקים)

אריאלה גילצר-כץ, שופטת
סגנית נשיאה

מר משה בן דוד,
נציג ציבור (עובדים)

1

